

OCENA

osiągnięć i dorobku naukowego dr Justyny Nowotniak

(wydana w związku z wszczętym przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów postępowaniem habilitacyjnym)

Dr Justyna Nowotniak jako swoje osiągnięcia naukowo-badawcze w obszarze nauk społecznych – uzyskane po nadaniu jej stopnia doktora przez Radę Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego w dniu 17.01.2002 roku – wskazuje:

- 3 monografie
- 1 hasło zamieszczone w encyklopedii pedagogicznej XXI wieku
- 16 rozdziałów w pracach zbiorowych
- 11 artykułów
- udział czynny w konferencjach: ogólnopolskich (32), międzynarodowych (12), zagranicznych (4).

W dokumentacji przygotowanej przez dr Justynę Nowotniak brakuje następujących informacji bibliometrycznych:

- sumarycznego impact faktor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR) – zgodnie z rokiem opublikowania;
- liczby cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS);
- indeksu Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS).

Dane te nie będą zatem mogły być wykorzystane w ocenie dorobku naukowego Habilitantki.

Biorąc pod uwagę ilościowy wymiar dorobku naukowego skłonna jestem stwierdzić, że spełnia on standardy wyznaczone przez większość dotychczas realizowanych przewodów habilitacyjnych. Ważną kwestią natomiast wydaje mi się określenie miejsca tego dorobku w rozwoju pedagogiki i nauk społecznych. Ocena jakościowa – w moim przekonaniu – wymaga także wzięcia pod uwagę dorobku, który powstał przed nadaniem stopnia doktora, a stanowi go:

- 7 artykułów w czasopismach
- 4 recenzje
- 4 artykuły w materiałach pokonferencyjnych
- 3 artykuły w pracach zbiorowych
- udział w 2 konferencjach naukowych.

Piszę o tym, aby w sposób uzasadniony wyrazić opinię, że rzadko kandydaci przystępują do obrony pracy doktorskiej z takim dorobkiem.

Powracając do tego, co zapowiedziałam, a mianowicie konstruowania oceny jakościowej, to nie mogę pominąć kwestii, że zainteresowania naukowe dr Justyny Nowotniak kształtowały się w okresie bardzo trudnym dla pedagogów. Myślę o tym, że rozpoczęła ona studia w 1989 roku na Uniwersytecie Szczecińskim i chyba miała dużo szczęścia w tym, że pierwsze Jej próby badawcze i naukowe związane były z juwentologią oraz poszukiwaniem nowych rozwiązań metodologicznych w badaniach nad młodzieżą w warunkach radykalnej zmiany kulturowej wywołanej transformacją ustrojową. Z autoreferatu wynika, że nie o „szczęście” jednak tu chodziło, ale o takim sprobemmatyzowaniu działalności badawczo-naukowej zdecydowały spotkania w pedagogami, których wtedy można by zaliczyć – zgodnie z typologią Roberta Kwaśnicy – do grupy „pedagogów z marginesu pedagogiki (czyli spoza dominującego paradygmatu jej uprawiania” oraz o lektury, wykraczające poza kanon „pedagogiki instrumentalnej i zinstrumentalizowanej”.

Dodajmy do tego, że drugi obszar zainteresowań badawczo naukowych związany był z pojawieniem się w polskim systemie prawnym możliwości rozwoju instytucji oświaty sektora niepublicznego. Podjęcie tej problematyki niejako „skazywało” badaczy na realizację postulatu oryginalności, ponieważ transformacja ustrojowa wykreowała również swoisty i niepowtarzalny eksperyment dziejowy w społecznej praktyce edukacyjnej.

Jako dzieło, którego wkład w rozwój dyscypliny naukowej ma zostać ocenione dr Justyna Nowotniak wskazała monografię: *Etnografia wizualna w badaniach i praktyce edukacyjnej* (Kraków 2012: Oficyna Wydawnicza „Impuls”).

Wybór tej pracy wydaje mi się dobrze przemyślany z kilku powodów:

- 1) jest to monografia, będąca syntezą dotychczasowego dorobku Habilitantki;
- 2) wydana została przez wydawnictwo, które ma bardzo wysoką pozycję w nauce, a szczególnie w naukach społecznych;
- 3) zrecenzowana została przez osoby o niekwestionowanym dorobku z tego zakresu oraz wysokiej pozycji naukowej.

We *Wstępie* autorka przekonuje, że Jej dorobek jest próbą przewyciężenia dominacji orientacji „językocentrycznej” w nauce poprzez zainteresowanie się „wizualizacją”. Interesuje zaś Badaczkę przede wszystkim poszukiwanie odpowiedzi dotyczących legitymizacji badań i procesu wytwarzania wiedzy o rzeczywistości w orientacji wpisującej się w „etnografię wizualną”. Najpełniej intencje te określa następujące zdanie:

„Zamierzenia, które doprowadziły do zrealizowania tego projektu, można ująć w następujący sposób: książka ta powstała **w celu propagowania jakościowego sposobu rozumienia zjawisk społecznych w naukach o wychowaniu** (wytluszczenie – THB.), a

także integrowania środowiska pedagogów, którzy uprawiając badania jakościowe, sięgają po dane wizualne” (s. 10).

Problematyka metodologiczna została jednak zredukowana do fotografii jako jednego ze źródeł wiedzy kulturowej (o kulturze), wykorzystywanego w badaniach jakościowych, mieszczących się w paradygmacie badań interpretatywnych. Ta metodologia – zdaniem Habilitantki – jest przydatna w badaniu zjawisk kulturowych, w stosunku do których preferowane jest podejście interdyscyplinarne. Synteza przygotowana przez dr Justynę Nowotniak napisana została w perspektywie poznawczej pedagogiki współczesnej, której przedmiotem badań są szeroko rozumiane procesy edukacyjne i dyskursy edukacyjne. Chociaż Autorka zastrzega się, że recenzowana praca nie ma charakteru podręcznika, to jednak fakt, że wiele idei, teorii, twierdzeń i wyników badań empirycznych zostało sformułowanych/wykorzystanych w pracach wcześniej opublikowanych, a niektóre fragmenty można potraktować nawet jako autocytały, nadaje jej znamiona pracy o charakterze podręcznikowym, ponieważ w tej pracy popularyzacja wiedzy dominuje – w moim przekonaniu (i przekonaniu Autorki pracy, wyrażonym we wcześniej zacytowanym fragmencie) – nad „odkrywaniem”.

W strukturze omawianej pracy wyodrębnione zostały 2 części, które kolejno omówię:

Część I. *Etnografia wizualna w badaniach pedagogicznych*

Wymienioną część wypełniają cztery rozdziały:

1. Badania etnograficzne w badaniach społecznych
2. „Nie do zobaczenia”, czyli etnografia wizualna w badaniu programów ukrytych
3. Dyskurs wiedzy/władzy Michela Foucaulta w przestrzeni szkoły
4. Społeczne światy nauczycieli. Pokój nauczycielski w obiektywie aparatu fotograficznego.

Rozdziały te zostaną kolejno omówione. Jednak rozdział 3. zostanie z pewnych powodów omówiony na końcu, a zatem kolejność ich omawiania będzie następująca: 1,2,4,3.

W rozdziale 1. Autorka scharakteryzowała problemy związane ze zdefiniowaniem „etnografii”, która może być rozumiana jako dyscyplina naukowa lub metoda badawcza wypracowana na gruncie antropologii kulturowej. Analiza w tym rozdziale przeprowadzona w moim przekonaniu może być wzorem radzenia sobie z wieloznacznością kategorii pojęciowych, którymi posługuje się pedagogika jako dyscyplina naukowa, dla której zasadą jest interdyscyplinarność. Wykorzystując literaturę obcojęzyczną, ale także pozycje tłumaczone i napisane w języku polskim, Autorka kończy ten rozdział zdefiniowaniem

„etnografii wizualnej” oraz „kultury wizualnej szkoły”, przeciwstawiając się jednocześnie zawężeniu etnografii wizualnej do zastosowań „technicznych” i metodologicznych. Stwierdza też, że:

„Potencjał badawczy fotografii zawiera się w tym, że z jednej strony zdaje się ona odtwarzać relacje człowieka i świata, a drugiej – zapisuje emocje, nie tracąc mocy ich wywoływania” (s. 64).

Dodaje też, że młodzi ludzie chętnie podejmują trud tworzenia fotonarracji dla celów naukowych.

Niektóre analizy, twierdzenia, definicje i tezy wystąpiły już w tekstach wcześniej wydanych, ale cały rozdział można uznać za oryginalny wkład intelektualny Autorki w strukturze recenzowanej pracy. Potwierdza to przekonanie przypis 198, w którym autorka zapowiada przygotowanie autorskiej publikacji poświęconej kulturze wizualnej szkoły, a dokładniej autorskiej metodzie analizy materiału wizualnego.

Rozdział 2. – jak mówi przypis 1. - powstał w oparciu o treści wcześniej opublikowane w dwóch pracach:

- *Ukryty program szkolnej rzeczywistości* [Szczecin 2002: Kwadra],
- *Ukryte programy wychowania* [W: *Wychowanie. Pojęcia. Procesy. Konteksty. T. III.* M. Dudzikowa, M. Czerepaniak-Walczak (red.), Gdańsk 2007: GWP].

Ten rozdział – zgodnie z deklaracją Habilitantki wyrażoną w autoreferacie (s. 6-11) - wpisuje się w dorobek z zakresu badań nad ukrytymi programami nauczania i wychowania. Od tej problematyki rozpoczęła się kariera naukowa dr Justyny Nowotniak. Podstawą dla tekstów o programach ukrytych był projekt badawczy zrealizowany w związku z napisaniem pracy doktorskiej pod kierunkiem prof. dr hab. Marii Czerepaniak-Walczak. Praca doktorska została oceniona bardzo wysoko, uznana przez KNP za jedną z 15 najlepszych prac empirycznych po roku 1989, wykorzystana przez Badaczkę do napisania kilku tekstów w następnych latach. Projekt badawczy został wykorzystany również do przeprowadzenia badań w 2005 i 2011 roku na mniejszych próbach badawczych.

Treść omawianego rozdziału 1. obejmuje więc całość dorobku naukowo-badawczego, nagrodzonego uzyskaniem stopnia doktora i uznaniem w środowisku pedagogów, które z kolei otworzyło Jej drogę do uczestniczenia w ważnych wydarzeniach (takich jak np.: V Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny, Letnie Szkoły Młodych Pedagogów i inne) oraz publikowanie tekstów jako fragmentów w ważnych pracach wydanych pod redakcją takich

Profesorów jak: Maria Czerepaniak-Walczak, Maria Dudzikowa, Zbyszko Melosik, Maria Mendel i inni.

Problemy związane z opisem, wyjaśnianiem i interpretacją programów ukrytych referowane były na 4 konferencjach międzynarodowych, 1 konferencji zagranicznej oraz 8 konferencjach ogólnokrajowych; opublikowane zostały w 1 monografii autorskiej oraz 10 artykułach w publikacjach o zasięgu ogólnokrajowym.

W rozdziale 2. opisany został też model badań, który był wykorzystywany w badaniu programów ukrytych, a w **rozdziale 4.** egzemplifikacją zastosowania tego modelu badań stał się społeczny świat pokoju nauczycielskiego, widziany w obiektywie aparatu fotograficznego. Model badań został przedstawiony na s. 82. Pokazuje on, że przedmiotowy obszar analiz nad programami ukrytymi kształcenia i wychowania został ograniczony do: wiedzy zdobywanej w szkole (koncepcji wiedzy szkolnej) – oceniania (kryteriów i sposobów oceniania uczniów) - przestrzeni (sposobu zagospodarowania przestrzeni szkolnej). Ramą (kontekstem) dla wymienionych obszarów analiz przedmiotowych uczyniono „kulturę szkoły”, a podstawowy problem badawczy zawarty został w pytaniu: Jakie są przejawy ukrytego programu w percepcji i działaniu uczniów/nauczycieli w wymienionych w modelu obszarach analiz?

Wydaje mi się, że do napisania obydwu tych rozdziałów została wykorzystana wiedza, której konstruowanie organizował dorobek przedstawiony w autoreferacie w ramach osiągnięć związanych z:

- 1) badaniami nad konceptualizowaniem kultury szkoły z perspektywy pedagogiki miejsca i proksemiki edukacyjnej oraz zagadnieniami kulturowej reprodukcji i zmiany kulturowej, dokonującej się w procesach edukacji i socjalizacji (obszar oznaczony numerem 4.2. – przedstawiony w autoreferacie na s. 11-17);
- 2) badaniami nad kwalitatywną orientacją badawczą w polskiej pedagogice, które posłużyć miały do opracowania teoretycznych podstaw etnografii wizualnej i jej wykorzystania do badań nad kulturą wizualną szkoły (obszar oznaczony numerem 4.3. – przedstawiony w autoreferacie na s. 17-22).

W ramach pierwszego obszaru badawczego przygotowane przez dr Justynę Nowotniak zostały 4 wystąpienia na konferencjach międzynarodowych, 1 zagranicznej oraz 10 konferencjach ogólnopolskich. Opublikowana została 1 monografia autorska, zatytułowana *Kulturowy wymiar przestrzeni edukacyjnej. Studium dwóch szkół* (Szczecin 2006: PRINT GROUP – na zlecenie Uniwersytetu Szczecińskiego) i 10 artykułów w publikacjach o zasięgu krajowym.

W ramach drugiego obszaru badawczego przygotowane zostały 2 wystąpienia na konferencjach międzynarodowych, 1 zagranicznej i 10 ogólnokrajowych; wydane zostały 4 teksty w publikacjach o zasięgu ogólnokrajowym oraz 1 monografia. Jako monografię wpisującą się w dorobek opisany w obszarze 4.3. wymienia Habilitantka pracą, którą wskazała jako rozprawę habilitacyjną. Ja natomiast staram się dowieść, że jest to praca, którą można i należy potraktować jako syntezę całego dorobku wykazanego przez dr Justynę Nowotniak, ponieważ obejmuje ona wszystkie obszary badawcze wymienione w autoreferacie na s. 5 i opisane na stronach następnych.

Pewien kłopot mam z **rozdziałem 3.**, który został zatytułowany: *Dyskurs wiedzy/władzy Michela Foucaulta w przestrzeni szkoły*. Rozumiem i doceniam zainteresowanie Habilitantki dorobkiem tego autora. Nie rozumiem jednak, dlaczego wiedza o tym dorobku została włączona jako odrębny rozdział do części poświęconej etnografii wizualnej w badaniach pedagogicznych? Nie tłumaczy bowiem tego faktu ani wcześniejsze posługiwanie się tą wiedzą w badaniach wcześniej przeprowadzonych ani w pracach wcześniej opublikowanych (w bibliografii pierwszej monografii nazwisko Foucaulta nie pojawia się wcale, a w drugiej monografii tylko jeden tekst tego autora). Z autoreferatu (s.16) wynika, że treść tego rozdziału została też wykorzystana do przygotowania wystąpienia na konferencji zorganizowanej przez UG w 2012 roku nt. *Pedagogika krytyczna dziś. Pytania o teorię i praktykę*, na której dr Justyna Nowotniak wystąpiła z referatem zatytułowanym *Dyskurs wiedzy/władzy Michela Foucaulta w przestrzeni szkoły. Archeologia patrzenia*. Nie został on jednak jeszcze opublikowany i z tego powodu nie można obydwu tych tekstów porównać. Zasadne wydaje mi się przekonanie, że przemyślenia dopiero wymaga włączenie tej nowej fascynacji do stosowanych analiz badawczo-naukowych. Objętość tego rozdziału (30 stron) również sugeruje, że został on włączony z innych powodów niż konieczna obecność w strukturze dzieła będącego syntezą dokonań badaczki związanych z etnografią wizualną. Być może ten rozdział mógłby stanowić zakończenie, pokazujące nowe otwarcia problemowe i analityczne. Dodam tylko, że warto byłoby wtedy przywołać prace autorów, którzy spróbowali posłużyć się w badaniach kategoriami pojęciowymi wypracowanymi przez Foucaulta, np. kategorią „urządzenia”, o której zresztą Autorka tego rozdziału wspomina (myślę o tekstach, które zostały napisane przez moich współpracowników).

Część II. Etnografia wizualna w praktyce pedagogicznej

W tej części Habilitantka koncentruje się na dwóch obszarach praktyki edukacyjnej: 1) na wykorzystaniu etnografii wizualnej w procedurach ewaluacji wewnętrznej instytucji

edukacyjnych, dokładniej szkoły, 2) na wykorzystaniu etnografii wizualnej w kształceniu akademickim pedagogów w zakresie nauczania jednego przedmiotu – metodologii prowadzenia badań w naukach o wychowaniu, a dokładniej przygotowania studentów do prowadzenia badań terenowych.

W odniesieniu do tej części jestem skłonna zaakceptować opinię dr. hab. prof. UW-M Henryka Mizerka, wyrażoną takim zdaniem:

„Część druga recenzowanej książki stanowi bardzo interesującą i nowatorską w warunkach polskich propozycję wykorzystania etnografii wizualnej w badaniach ewaluacyjnych – szczególnie w autoewaluacji. Autorka wychodzi naprzeciw praktykom poszukującym nowych rozwiązań odnośnie do ewaluacji własnej pracy. (...)

Proponowana przez J. Nowotniak fotoewaluacja znosi wspomniane ograniczenia (ewaluacji zewnętrznej, biurokratycznej - dop. THB.). Jej walorem jest akcentowanie, że – szczególnie w autoewaluacji – ważne jest, by dostarczała ona danych do podejmowania decyzji skierowanych na projakościową zmianę (ewaluacja rozwojowa) oraz generowała wiedzę o własnej pracy i jej uwarunkowaniach (ewaluacja poznawcza)” (okładka książki).

Podsumowując recenzowanie monografii wskazanej przez dr. Justynę Nowotniak jako podstawę uruchomionej procedury habilitacyjnej, chciałabym stwierdzić, że w moim przekonaniu jest ona udaną syntezą całego dorobku przed- i podoktorskiego, obejmującego zainteresowania naukowo-badawcze Habilitantki zrealizowane w czterech obszarach, które zostały wymienione i omówione w autoreferacie. Są to:

- „1. Programy ukryte nauczania i wychowania.
2. Konceptualizacja kultury szkoły z perspektywy pedagogiki miejsca i proksemiki edukacyjnej oraz zagadnienia kulturowej reprodukcji i zmiany kulturowej dokonującej się w procesach edukacji i socjalizacji.
3. Kwalitatywna orientacja badawcza w pedagogice, opracowanie krytycznych podstaw etnografii wizualnej i jej wykorzystanie do badań nad kulturą wizualną szkoły.
4. Badania ewaluacyjne oraz studia nad teoretycznymi podstawami i praktyczną aplikacją autorskiej metody ewaluacji nazwanej: *Fotoewaluacją społecznej architektury szkoły* oraz jej wdrożenia” (autoreferat, s. 5).

Nie zmieniają mojej pozytywnej oceny uwagi poczynione w odniesieniu do rozdziału 3., zamieszczonego w części I. omawianej pracy. Odwołując się natomiast do tezy, że jednym z najważniejszych problemów do rozwiązania w świecie ponowoczesnym jest nadmiar danych, informacji i wiedzy (zjawisko – mówiąc metaforycznie - „smogu (zaczadzenia) informacyjnego”), chcę podkreślić, że w tym świecie coraz większe znaczenie będą miały umiejętności i kompetencje związane z konstruowaniem wiedzy poprzez budowanie syntez.

Dr Justyna Nowotniak udowodniła, że dysponuje takimi umiejętnościami i kompetencjami w stopniu wysokim. Dzięki temu uczestniczyła i uczestniczy nie tylko w procesie „wytwarzania” wiedzy naukowej, ale także uczestniczy skutecznie w procesie jej popularyzacji. Dowodem na to są liczne publikacje (liczby zostały podane na początku niniejszej recenzji), ale także udział w konferencjach ogólnopolskich, międzynarodowych oraz zagranicznych. Chciałabym też bardzo pozytywnie ocenić Jej skuteczne starania o środki finansowe na prowadzenie badań, w ramach których zrealizowała następujące **projekty badawcze**:

- udział w zespole Zakładu Teorii Wychowania prof. dr. hab. Kazimierza Jasdkota, realizującym projekt badawczy nt. *Świadomość indywidualnego rozwoju studentów w trakcie studiów*;
- kierowanie projektem badawczym (5 H01F 069 20), przyznany przez KBN nt. *Ukryte programy nauczania i wychowania*,
- kierowanie projektem badawczym (1 H01F 077 26), przyznany nt. *Kulturowy wymiar przestrzeni edukacyjnej*,
- kierowanie projektem badawczym (N N106 417740), przyznany przez NCN nt. *Etnografia wizualna w badaniach pedagogicznych*,
- udział w projekcie badawczym realizowanym przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z UJ i Erą Ewaluacji w latach 2010-2015 nt. *ewaluacji wewnętrznej*, który jest częścią projektu systemowego III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: *Wysoka jakość systemu oświaty*,
- udział w projekcie badawczo-edukacyjnym realizowanym przez Fundację na rzecz Różnorodności Społecznej (6/8/EFU/2012 II) współfinansowanym z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców i budżetu państwa nt. *Opracowanie i wdrożenie narzędzi pomocnych dla pracowników administracji publicznej pracujących z uchodźcami i rodzinami uchodźczymi w systemie edukacji w Polsce*.

Ważny też był i jest udział Habilitantki w **zespółach zainteresowanych problematyką edukacyjną i pedagogiczną** – między innymi:

- Ogólnopolskie Seminarium Pedagogiki Szkoły Wyższej,
- Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej/Szkół Niepublicznych,
- zespół autorów przygotowujących hasła do Encyklopedii Pedagogicznej XXI wieku,
- Letnie Szkoły Młodych Pedagogów (przy KNP PAN)

- organizowanie obrad (współprzewodniczenie obradom) w sekcji V Ogólnopolskiego Zjazdu pedagogicznego, obradującej nt. *Młodziź wobec (nie)gościnnej przyszłości*,
- pełnienie funkcji wiceprzewodniczącej Sekcji Doktorów Forum Młodych Pedagogów (od roku 2008 przyjął nazwę Zespołu Samokształceniowego Doktorów) (zawsze pod patronatem KNP PAN),

Wspomnieć też warto o odbytych trzech stażach (2 we Francji i 1 we Włoszech), pracach organizacyjnych, działalności w zakresie popularyzacji nauki oraz nagrodach i wyróżnieniach za działalność badawczo-naukową, dydaktyczną i organizacyjną zaprezentowanych w autoreferacie na s.28-32.

Odwołując się do kryteriów sformułowanych w **rozporządzeniu MNiSW z dnia 1 września 2011 roku, stwierdzam:**

1. Z powodu braku danych bibliometrycznych nie jestem w stanie określić, w jakim stopniu spełnione zostały kryteria sformułowane w rozporządzeniu MNiSW z dnia 1 września 2011 roku w § 4. p. 3,4,5.
2. Omówiony został w recenzji szczegółowo dorobek autorski potwierdzony wydanymi monografiami oraz artykułami zamieszczonymi w publikacjach o zasięgu ogólnopolskim (w tym 1 artykułem w języku angielskim), kierowanie i udział w projektach badawczych (bez kierowania projektami międzynarodowymi). Udokumentowane zostało też wygłaszanie referatów na konferencjach krajowych, międzynarodowych i zagranicznych.
3. Kryteria sformułowane w § 5., odnoszące się do dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej zostały zrealizowane;
 - w pełni w zakresie punktu 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13
 - częściowo w zakresie punktu 1 (tylko w krajowych),
 - brak realizacji w zakresie punktu 4, 10, 14.

Konkluzja:

Przyjmując interpretację, że ocena osiągnięć i dorobku naukowego Habilitantki nie może być zredukowana do wskaźników parametrycznych ani prostych odpowiedzi, że kryteria oceny są spełnione lub nie, stwierdzam, że - w moim przekonaniu - **udokumentowany dorobek naukowy i osiągnięcia dr Justyny Nowotniak pokazują, że Jej osiągnięcia naukowe po uzyskaniu stopnia doktora wnoszą oryginalny i istotny wkład w rozwój wiedzy o edukacji, przyczyniając się do rozwoju pedagogiki jako dyscypliny naukowej. Z wysokim poziomem osiągnięć naukowych koresponduje**

zaangażowanie i aktywność dydaktyczna oraz działalność organizacyjna na rzecz popularyzacji wiedzy o edukacji i doskonalenia praktyki edukacyjnej.

Jestem przekonana, że taka konkluzja znajduje uzasadnienie w ocenie jakościowej, którą wcześniej przedstawiłam.

Bydgoszcz, 12 stycznia 2014

prof. dr hab. Teresa Hejnicka-Bezwińska

(Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)